

מעקב הומניטארי

השטח הפלסטיני הכבוש

אפריל 2007

גיליון 12

סקירה כללית – הנושאים העיקריים

הסלמת השביתה במגזר הציבורי

במהלך חודש אפריל חלה הסלמה בשביתה של עובדי המגזר הציבורי (עובדי המוסדות השייכים לרשות הפלסטינית – רש"פ) אליהם הצטרפו רופאים, אחיות, מורים ועובדי הרשויות המקומיות. השביתה נתנה את אותותיה באספקת השירותים הציבוריים החיוניים לאוכלוסיה. הסלמת השביתה באה בתגובה על אי תשלום סדיר של משכורות העובדים.

השביתה במערכת הבריאות

עובדי מערכת הבריאות בגדה המערבית שובתים זה החודש השלישי ברציפות (שביתה קודמת במגזר זה נמשכה יותר משלושה חודשים ב-2007/2006). האיגודים השובתים הכריזו ב-28 באפריל על החרפת השביתה עקב אי הגעה להסכם עם הרש"פ. האיגודים קוראים להחרפת השביתה ולהחלתה על המרפאות הראשוניות המופעלות על ידי משרד הבריאות הפלסטיני שעד כה תפקדו, כולל שירותי החיסונים החלקיים, שירות שעד לאחרונה ניתן לנזקקים אחת לשבועיים. טיפולי חירום מצילי חיים ניתנים אך ורק בבתי חולים.

השביתה ברשויות המקומיות

בתחילת חודש אפריל פתחו עובדי הרשויות המקומיות ברצועת עזה בשביתה חלקית אותה הסלימו לקראת סוף החודש (16-18 באפריל) לכלל שביתה מלאה במחאה על אי תשלום משכורותיהם. השביתה הושעתה לאחר שראש הממשלה הפלסטיני התחייב להעביר סכום של מיליון דולר לסיוע מיידי במזומן (שכרם הכולל של עובדי הרשויות המקומיות מוערך ביותר משני מיליון דולר בחודש). העובדים השובתים דורשים את תשלום שכרם וכן דורשים מהרש"פ להקים קרן מיוחדת למען עובדי הרשויות המקומיות.

המצב ברצועת עזה נשאר בלתי יציב. חידוש השביתה עלול לגרום להערמות האשפה וחומרים רעילים אחרים בחוצות העיר עזה. כמן כן, קיים חשש לאי תפקוד תקין של מערכת המים ושל שירותי תברואה חיוניים לטיפול בשפכים נוזליים. במהלך השביתה בחודש אפריל נערמו ברחובות העיר עזה אלפי טונות של זבל מוצק.

חשש להתפשטות השביתה לכלל עובדי הרש"פ

כל עובדי הרש"פ קיימו שביתה אזהרה בת יום בשבוע הראשון של חודש אפריל ובנוסף לכך, קיימו המורים ועובדי משרד החינוך והחינוך הגבוה שביתות חלקיות ומלאות בגדה המערבית וברצועת עזה במהלך החודש.

העמקת העוני וירידה בנגישות השירותים הציבוריים בעיקבות המשבר המוסדי הפוקד את הרשות

סקר שבוצע לאחרונה על ידי OXFAM גילה כי 80% מכלל 667 משקי הבית שהשתתפו בסקר בגדה המערבית וברצועת עזה דיווחו על ירידה בהכנסותיהם שנה לאחר תחילת המשבר המוסדי ברש"פ. יותר ממחצית משקי הבית שרואינו דיווחו על קבלת קצבאות באמצעות מנגנון המימון הבינלאומי הזמני (TIM). 53% מהמרוויינים ברצועת עזה דיווחו כי הכנסותיהם הצטמצמו ביותר ממחצית ואילו 21% דיווחו כי אין להם יותר כל הכנסה. הממצאים בגדה המערבית היו מעט פחות דרמטיים אך הצביעו על מגמה דומה: 42% ו-14% בהתאמה.

הסקר גילה עוד כי משקי הבית נאלצו להשתמש במנגנוני התמודדות שליליים כגון לקיחת הלואות, מכירת רכוש, צמצום הוצאות למזון ולבריאות והוצאת ילדים מבתי הספר. 88% מהמרוויינים ציינו כי נגישותם לשירותים צומצמה, 52% ציינו כי נגישותם לשירותים הצטמצמה ביותר מ-50%. כמו כן, הסקר מצא כי הפלסטינים פסימיים מאד ביחס לעתידם ו-40% סבורים כי מצבם עוד ילך ויחמיר.

נזקים חקלאיים כבדים בנפת חברון

על פי דיווח של משרד החקלאות הפלסטיני, מכת קור בלתי צפויה בחודש אפריל הנחיתה מכה קשה על המגזר החקלאי בנפת חברון, בעיקר באיזורי בית אומאר, חלחול, חברון, סעיר וואדי אל-ערוב. מטעי הגפנים ספגו את המכה הקשה ביותר – ניזוקו כ-40,000 דונם כרמים – כ-70% מכלל השטח המעובד שבו נטועים הכרמים. לפחות 30% ממטעי השקדים, המשתרעים על שטח של כ-27,000 דונם, נפגעו אף הם מהקרה. בנוסף לכך נפגעו עוד כ-20,000 דונם גידולים שונים בהם חיטה וירקות. במקומות מסויימים הגיע אובדן התוצרת החקלאית בחלקות שלחין ל-100%, במיוחד באיזור אל-בקע שממזרח לעיר חברון. על פי האומדנים ניפגעו כ-6,000 משפחות מהעניות ביותר באיזור, אשר מצוקתם גוברת גם עקב אוזלת היד של הרש"פ לתת מענה הולם כתוצאה מהמשבר הפיסקלי הפוקד אותה. סוכנות האו"ם לסיוע חקלאי (FAO) ומשרד החקלאות הפלסטיני מבצעים בימים אלה אומדן מקיף של הנזקים במטרה להגדיר את התגובה הנדרשת.

המשך הסגרים סביב העיר חברון; הרחבת מחסום חווארה

תושבי העיר שכם ממשיכים לסבול מקשיי תנועה עקב היות העיר מוקפת מכל עבר ב-8 מחסומים של צה"ל, 6 התנחלויות, שני בסיסים צבאיים, ורשת של כבישים השמורים בעיקר לתנועה של ישראלים.

הארגונים הבאים, בהם סוכנויות או"ם, ארגונים בינלאומיים, וארגונים המעורבים בארגון קבוצות עבודה סיפקו מידע לדו"ח:

United Nations Children's Fund (UNICEF), United Nations Development Program (UNDP), United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), United Nations Food and Agricultural Organization (FAO), United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), United Nations Office for the High Commissioner of Human Rights (OHCHR), United Nations Population Fund (UNFPA), United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), United Nations Special Coordinator for the Middle East Peace Process (UNSCO), World Food Program (WFP), World Health Organization (WHO), Al Haq, Badil, Save the Children (UK), Defence of Children International – Palestine Section (DCI-PS), Oxfam GB, Palestine Hydrology Group (PHG) and members of the Temporary International Mechanism. (TIM).

במהלך חודש אפריל, רק ל-10% מכלל האוטובוסים בעיר שכם (22 מתוך 220) ורק ל-7% מהמוניות של שכם (150 מתוך 2,250) ניתן אישור לנוע מחוץ לעיר שכם ולעבור במחסומים. רק 50 מכוניות פרטיות של תושבי שכם הורשו לצאת ולהיכנס לעיר. כתוצאה מכך מרבית תושבי שכם, החפצים לצאת מהעיר, צריכים לעבור במחסומים ברגל ולהשתמש בשתי מכוניות – אחת עד המחסום והאחרת מעבר למחסום. צה"ל גורס כי המחסומים חיוניים לשמירה על בטחונם שם אזרחי ישראל.

בשני המחסומים העקריים המובילים לעיר שכם וממנה – חווארה ובית איבא – משתרכים תורים ארוכים ולעוברים ושבים נגרם עיכוב גדול. צה"ל החל לאחרונה בעבודות תשתית להרחבת מחסום חווארה ולהפיכתו לטרמינל שבו לדברי מת"ק שכם, יוכלו לעבור 700 איש/אשה בשעה. הפרוייקט אמור להסתיים בשלהי קיץ 2007 ועלותו נאמדת ב-23 מיליון דולר אמריקאי.

במסוף חווארה יהיו ארבעה נתיבים – שלושה נתיבים בכיוון היציאה משכם ונתיב אחד בכיוון הכניסה לעיר וכן שני מגרשי ניה גדולים בשני הצדדים. קיים תכנון גם לגבי הרחבת מחסום בית איבא, אם כי לא באותו סדר גודל כמו מחסום חווארה. צה"ל טוען כי שידרוג המחסומים יצמצם את זמן ההמתנה והעיכוב במחסומים אלה. האו"ם חושש כי בניית המסופים הללו תהפוך מחסומים פנימיים בשטחי הגדה המערבית למבנים קבועים.

את פירוט הסקירה הכללית לפי איזורים בגדה וברצועה וכן את טבלאות הנתונים ניתן למצוא בנוסח האנגלי המלא באתר OCHA www.ochaopt.org